

Arbetskraftsprognosen 2005-2030

UF0516

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter.....	3
A.1	Ämnesområde.....	3
A.2	Statistikområde.....	3
A.3	SOS-klassificering.....	3
A.4	Statistikansvarig.....	3
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	4
A.11	Statistikanvändning.....	4
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	5
B	Kvalitetsdeklaration.....	6
B.0	Inledning.....	6
B.1	Innehåll.....	6
1.1	Statistiska målstorheter.....	6
1.1.1	Objekt och population.....	6
1.1.2	Variabler.....	6
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2.	Fullständighet.....	7
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	7
2.2.5	Bearbetning.....	7
2.2.6	Modellantaganden.....	7

2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	8
<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid.....	8
3.3	Punktlighet	8
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	8
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer.....	8
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Uppl ynningstjänster	9

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Analyser och prognoser om utbildning och arbetsmarknad

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Nej

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson: Monica Hultin
Telefon: 08-506 948 23
Telefax:
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson: Monica Hultin
Telefon: 08-506 948 23
Telefax:
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Ej relevant.

A.9 EU-reglering

Finns ej.

A.10 Syfte och historik

Arbetskraftsprognosen är en heltäckande riksprognos. Den utarbetas en gång vart tredje till femte år. De variabler som används är kön, ålder, arbetskraftsdeltagande, arbetslöshet, frånvaro och medelarbetstid. Tidsaspekten är långsiktig och prognosåret ligger 15-20 år eller mer framåt i tiden från prognosens startår.

Syftet är att analysera utvecklingen av arbetskraftsdeltagandet i olika åldrar separat för kvinnor och män samt att beräkna det framtida totala utbudet av arbetskraft uttryckt dels i antal personer och dels i antal faktiskt arbetade timmar.

Analys och prognoser av detta slag har gjorts av SCB sedan 1960-talet. Tidigare beställdes arbetskraftsprognosen av finansdepartementet och hade en egen öronmärkt finansiering. Huvudsyftet med kalkylerna var då att resultaten skulle användas som indata till långtidsutredningens modell.

Numera ingår arbetskraftsprognosen som en integrerad del av en större produkt: långsiktiga prognoser om utbildning och arbetsmarknad. Huvudsyftet med beräkningarna är att producera ett tak för det framtida antalet sysselsatta i riket.

Detta tak används vid fördelning av sysselsatta efter näringsgren i den andra långsiktiga prognos om utbildning och arbetsmarknad som görs på Prognosinstitutet. Denna andra prognos beskriver de brist-, jämvikts- eller överskottssituationer som uppstår när man matchar utflödet från utbildningsväsendet med arbetsmarknadens behov av personer med olika utbildning i ett långsiktigt perspektiv.

A.11 Statistikanvändning

Arbetskraftsprognosen används bland annat som underlag för makroekonomiska framtidsbedömningar, för beräkningar av försörjningsbördan för den förvärvsarbetande delen av befolkningen och för beräkningar av den framtida efterfrågan på olika utbildningskategorier.

A.12 Uppläggning och genomförande

Föreliggande beskrivning av statistiken avser statistikuppgifterna som redovisas i publikationen "Arbetskraftsprognos 2006 - utvecklingen till år 2030". Prognosen avser tidsperioden 2005 – 2030.

Beräkningarna av det framtida utbudet av arbetskraft grundar sig på SCB:s befolkningsprognoser och på tidsserier över utvecklingen på arbetsmarknaden. Den huvudsakliga källan till dessa tidsserier är SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU). Beräkningarna görs separat för män och kvinnor och med fördelning efter ålder.

De arbetsmarknadsdata som analyseras är bland annat arbetskraftsdeltagande, sysselsättning, arbetslöshet, frånvaro och arbetstider bland kvinnor och män i olika åldrar.

Vid antagandena om den framtida utvecklingen tas endast hänsyn till kända händelser såsom redan genomförda förändringar av olika system i samhället som kan tänkas påverka arbetskraftsdeltagandet. Några exempel på detta är förlängning alternativt förkortning av föräldraledigheten, den lagstadgade semestern eller arbetstiden. Införandet eller avskaffandet av karensdagar i sjukförsäkringen samt förändringar av pensionssystemet eller utbildningssystemet är andra exempel.

A.13 Internationell rapportering

Ej aktuellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

En översyn av beräkningsmodell och antaganden görs inför varje prognosomgång. Ett försök att göra framtidsbedömningar av arbetskraftsutbudet även uppdelat på födelseland pågår.

Närmast gäller det att få med de två variablerna inrikes- och utrikes födda. En ytterligare uppdelning i fyra i stället för bara två grupper finns med som ett eventuellt alternativ. Detta skulle i så fall gälla födda i Sverige, födda i Norden exklusive Sverige, födda i EU25 plus högt utvecklade länder d.v.s. High Human Development (HDI) samt en restgrupp. Denna restgrupp består av medelutvecklade länder Medium Human Development (MDI) och lågt utvecklade länder Low Human Development (LDI).

En övergång till att använda ålder i ettårsklasser i stället för olika aggregat (fem- och tioårsklasser) behöver då också göras. Befolkningsprognosen räknar med ålder i ettårsklasser. Tanken är att anpassa detta arbete till arbetet med befolkningsprognosen för att kunna publicera en arbetskraftsprognos i nära anslutning till publiceringen av en ny befolkningsprognos. Det vill säga med ett ungefärligt tidsintervall på tre år samt endast med revideringar de två åren däremellan.

Om detta arbete ska bli meningsfullt är SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) lämpligare att använda som huvudsaklig datakälla än arbetskraftsundersökningarna (AKU). Skälet till detta är att AKU:s urval inte håller för den detaljerade nedbrytningen av data på födelseland, kön, ålder i ettårsklasser i kombination med de olika arbetsmarknadsvariablerna. RAMS är ett rikstäckande register över sysselsättning som innehåller hela befolkningen medan AKU är en urvalsundersökning.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Föreliggande beskrivning av statistiken avser statistikuppgifterna som redovisas i publikationen "Arbetskraftsprognos 2006 - utvecklingen till år 2030". Prognosen avser tidsperioden 2005 – 2030.

I prognoserna över det totala utbudet av arbetskraft används huvudsakligen befolkningsprognoserna och statistik från arbetskraftsundersökningarna som underlag. Beträffande kvaliteten hos befolkningsprognoserna hänvisas till beskrivningen av statistiken för befolkningsprognosen 2006, se

http://www.scb.se/statistik/BE/BE0401/_dokument/BE0401_BS_2006.doc.

Beträffande kvaliteten hos den urvalsbaserade statistiken i arbetskraftsundersökningarna (AKU) hänvisas till beskrivningen av statistiken för arbetskraftsundersökningen 2002, se

http://www.scb.se/Statistik/AM/AM0401/_dokument/AM0401_BS_2002.doc.

Som underlag till befolkningsprognoserna ligger även SCB:s befolkningsstatistik. Beträffande kvaliteten hos befolkningsstatistiken hänvisas till beskrivningen av statistiken för befolkningsstatistik 2006, se

http://www.scb.se/statistik/BE/BE0101/_dokument/BE0101_BS_2006.doc.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Utbudet av arbetskraft och det framtida antalet sysselsatta uttrycks i antal personer. Den totala arbetsvolymen uttrycks i antal arbetade timmar.

1.1.1 Objekt och population

Sveriges folkbokförda befolkning.

1.1.2 Variabler

Arbetskraftsdeltagande, arbetslöshet, frånvaro och medelarbetstid. Alla beräkningar är uppdelade på kön och ålder i fem- eller tioårsklasser.

1.1.3 Statistiska mått

Antal personer och antal arbetade timmar.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Kön samt ålder i 5- och 10-årsklasser.

1.1.5 Referenstider

Prognosen över det totala utbudet av arbetskraft har statistiken för senast kända

år till utgångspunkt när de resonemang och funderingar, som ligger till grund för uppbyggnaden av prognosantagandena, utförs. Föreliggande prognos avser tidsperioden 2005 – 2030.

1.2. Fullständighet

Prognosen bygger på representativa urval av hela befolkningen i de arbetsföra åldrarna 20-64 år från SCB:s arbetskraftsundersökningar (AKU) och är uppräknade till att motsvara hela befolkningen.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Framskrivningar behandlar framtiden och tillförlitlighetsmått i vanlig mening kan därför inte beräknas. I stället är principen att göra alternativa beräkningar och tydligt redovisa förutsättningar och antaganden för att ge användaren möjlighet att göra egna bedömningar av osäkerheten.

2.2 Osäkerhetskällor

I första hand antagandena om framtiden, som alla är mer eller mindre osäkra, i andra hand det statistiska grundmaterialet. I detta fall är det SCB:s befolkningsprognoser och arbetskraftsundersökningar som är de huvudsakliga datakällorna. Som underlag till befolkningsprognoserna ligger även SCB:s befolkningsstatistik.

2.2.1 Urval

Beräkningarna grundar sig bland annat på data från SCB:s urvalsundersökning arbetskraftsundersökningarna. Se beskrivningen av statistiken för arbetskraftsundersökningen 2002

http://www.scb.se/Statistik/AM/AM0401/_dokument/AM0401_BS_2002.doc.

2.2.2 Ramtäckning

Se beskrivningen av statistiken för arbetskraftsundersökningarna.

2.2.3 Mätning

Se beskrivningen av statistiken för arbetskraftsundersökningarna.

2.2.4 Svartsbortfall

Se beskrivningen av statistiken för arbetskraftsundersökningarna.

2.2.5 Bearbetning

Se beskrivningen av statistiken för arbetskraftsundersökningarna.

2.2.6 Modellantaganden

I arbetskraftsundersökningarna används den totalräknade, registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) och Arbetsmarknadsstyrelsens register över arbetssökande som stöd i estimationsprocessen (se produktbeskrivning för arbetskraftsundersökningarna).

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått i vanlig mening kan ej beräknas. I stället kan känslighetsanalyser göras, som visar vad variationer i centrala antaganden betyder för resultatet.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Prognoserna över det totala utbudet av arbetskraft görs ungefär vart tredje år.

3.2 Framställningstid

1-2 år vilket inkluderar framtagandet av en publikation enligt SCB:s mall till SCB:s rapportserie Information om utbildning och arbetsmarknad. Det arbete som görs till publiceringen i rapporten Trender och prognoser är också inkluderat.

3.3 Punktlighet

Statistiken publicerades i enlighet med gällande publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

I princip är prognoser gjorda vid olika tidpunkter jämförbara med varandra.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Inte relevant.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Prognosvärdena skall efterlikna de storheter som tas fram i arbetskraftsundersökningarna, det vill säga i första hand utbudet av arbetskraft, antal sysselsatta och det totala antalet arbetade timmar. Prognosresultaten skulle eventuellt kunna betraktas som en framtida tänkt förlängning av den statistik över dessa storheter som ges av arbetskraftsundersökningarna.

B.5 Tillgänglighet och förstaelighet

5.1 Spridningsformer

Underlag, antaganden och resultat redovisas som en rapport i serien Information om utbildning och arbetsmarknad. Vissa delar av resultaten redovisas i publikationen Trender och prognoser. Båda rapporterna läggs ut på SCB:s webbplats. Den senaste arbetskraftsprognosen presenterades på Prognosdagen i december 2006. Detta föredrag finns utlagt på SCB:s webbplats i form av en Power-Pointpresentation, se

http://www.scb.se/Grupp/Kurser/3.Arbetskraftsprognos_till%202030_Monica%20Hultin_SCB.pdf.

Arbete pågår med att lägga ut underlagsdata till publicerade diagram och tabeller

på SCB:s webbplats. Funderingar och diskussioner kring en eventuell framtida publicering av prognosdata i SCB:s databaser pågår också.

5.2 Presentation

Beskrivande och analyserande text, diagram och tabeller.

5.3 Dokumentation

Finns i respektive prognosrapport samt i interna PM på prognosinstitutet.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Intresserade kan vid förfrågan få tillgång till prognosantaganden, modellbeskrivningar och underlagsdata till publicerade tabeller och diagram.

5.5 Upplysningstjänster

Monica Hultin, 08-506 948 23
Statistiska centralbyrån
Prognosinstitutet
Box 24 300
104 51 Stockholm
E-post: fornamn.efternamn@scb.se